

I

(Päätöslauseimat, suositukset, suuntaviivat ja lausunnot)

LAUSUNNOT

EUROOPAN TIETOSUOJAVALTUUTETTU

Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto muutetusta ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi keskinäisestä hallinnollisesta avunannosta Euroopan yhteisön taloudellisten etujen suojaamisessa petoksilta ja muulta laittomalta toiminnalta

(2007/C 94/01)

EUROOPAN TIETOSUOJAVALTUUTETTU, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 286 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 8 artiklan,

ottaa huomioon yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY⁽¹⁾,

ottaa huomioon yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 18 päivänä joulukuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001⁽²⁾ ja erityisesti sen 41 artiklan,

ottaa huomioon 19 päivänä syyskuuta 2006 komissiolta saamansa asetuksen (EY) N:o 45/2001 28 artiklan 2 kohdan mukaisen lausuntopyynnön,

pottaa edellä mainittuja menettelyjä erityisesti Euroopan petostentorjuntaviraston OLAFin kautta.

Komissio lähetti muutetun ehdotuksen Euroopan tietosuojavaltuutetulle kuulemista varten yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 18. joulukuuta 2000 annetun asetuksen (EY) N:o 45/2001 (jäljempänä 'asetus (EY) N:o 45/2001') 28 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Sitä ennen Euroopan tietosuojavaltuutetulta oli pyydetty lausuntoa myös saman ehdotuksen ensimmäisestä komission hyväksymästä versiosta. Tämän pyynnön johdosta komission tekemästä asetus ehdotuksesta annettiin lokakuussa 2004 ensimmäinen Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto⁽³⁾. Sen vuoksi komissiolta 19. syyskuuta 2006 saatu kirje on uusi pyyntö muutettua ehdotusta koskevan *lisälausunnon* saamiseksi ja Euroopan tietosuojavaltuutettu ottaa sen mielellään vastaan ottaen erityisesti huomioon, että alkuperäistä ehdotusta on muutettu sen hyväksymistä koskevan lainsäädäntöprosessin aikana. Euroopan tietosuojeluvaltuutettuhan on kuultava 28 artiklan 2 kohdan mukaisesti aina kun komissio tekee uuden ehdotuksen.

ON ANTANUT SEURAAVAN LAUSUNNON:

I. JOHDANTO

Muutetussa ehdotuksessa asetukseksi keskinäisestä hallinnollisesta avunannosta EY:n taloudellisten etujen suojaamisessa petoksilta ja muulta laittomalta toiminnalta (jäljempänä 'muutettu ehdotus') käsitellään komission ja jäsenvaltioiden välisiä viestintä- ja avunantomenettelyjä yhteisön taloudellisten etujen suojaamiseksi. Näihin menettelyihin kuuluu keskinäinen hallinnollinen avunanto ja tietojenvaihto. Muutetussa ehdotuksessa komission tehtävänä on tämän osalta koordinoita ja hel-

⁽¹⁾ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.⁽²⁾ EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.

II. TÄRKEIMMÄT HUOMAUTUKSET

II 1. Täytäntöönpanolainsäädännössä päätettävät tietosuojakysymykset

Muutetussa ehdotuksessa esitetään viestintä- ja hallintomenettelyjä yhteisön taloudellisten etujen suojaamiseksi, eikä se sisällä uusia tietosuojaa koskevia sääntöjä eikä poikkeuksia voimassa olevista alan säädöksistä eli direktiivistä 95/46/EY tai asetuksesta (EY) N:o 45/2001. Sen sijaan muutetussa ehdotuksessa vahvistetaan kyseisen lainsäädännön soveltaminen ja esitetään joillekin aloille tietosuojakysymyksiä koskevia täytäntöönpanosääntöjä.

⁽³⁾ EUVL C 301, 7.12.2004, s. 4.

Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että kyseinen lähestymistapa on tässä yhteydessä paikallaan sikäli, että sillä säilytetään direktiivissä 95/46/EY ja asetuksessa (EY) N:o 45/2001 asetetut tietosuojaa koskevat vaatimukset viestintä- ja hallintomenettelyissä, mukaan lukien muutetulla ehdotuksella säädetty tietojenvaihto. Euroopan tietosuojavaltuutetulla olisi syytä olla huolissaan, jos näistä vaatimuksista olisi tingitty.

Samalla tietosuojavaltuutettu on tietoinen siitä, että tätä lähestymistapaa noudattamalla todellinen keskustelu tietosuojakysymyksistä lykkäytyy tuonnemmaksi eli siihen vaiheeseen kun laaditaan täytäntöönpanosäännöksiä. Tämän vuoksi tietosuojavaltuutettu toteaa, että täytäntöönpanolainsäädäntöä laadittaessa henkilötietojen suojaamiseen olisi kiinnitettävä runsaasti huomiota esitettäessä viestintä- ja hallintomenettelyjä. Näin ollen hän suhtautuu myönteisesti siihen, että muutettuun ehdotukseen sisältyy velvoite kuulla täytäntöönpanolainsäädäntöä laadittaessa tietosuojavaltuutettua erityisesti komission oikeudesta käyttää jäsenvaltioissa tallennettuja arvonlisäverotietoja (muutetun ehdotuksen 11 artikla), toimia ja liiketoimia koskevien tietojen luovuttamisesta oma-aloitteisen avunannon tapauksessa (12 artiklan 4 kohta) sekä tietojenvaihdosta ja keskinäisestä avunannosta muiden väärinkäytösten osalta (23 artikla). Tietosuojavaltuutettua on kuultava paitsi asetuksen (EY) N:o 45/2001 28 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista lainsäädäntöehdotuksista, myös samantapaisista henkilötietojen käsittelyä koskevista hallinnollisista toimenpiteistä, joissa on osallisena yhteisöjen toimielin tai elin yksin tai yhdessä muiden kanssa (asetuksen (EY) N:o 45/2001 28 artiklan 1 kohta).

II 2. Vaikutukset henkilötietojen suojaamiseen: 17 artiklan 1 kohdan selvennys

Vaikka edellä kuvatussa muutetussa ehdotuksessa ei olekaan uusia sääntöjä henkilötietojen suojaamisesta esitetyn tietojenvaihdon yhteydessä, jotkin ehdotuksen artiklat vaikuttavat epäsuorasti tietosuojaan, mikä näyttäisi olevan myönteistä seuraavissa tapauksissa. Esimerkiksi jäsenvaltioiden velvoite nimetä tämän asetuksen mukaisesti toimivaltaiset viranomaiset ja ilmoittaa ne komissiolle voi vaikuttaa siihen, että tietojen vaihto rajoittuu yksinomaan toimivaltaisiin viranomaisiin eikä muihin. Tietosuojavaltuutettu panee myös tyytyväisenä merkille, että avunanto- ja tietojenvaihtopyyntöihin on liitettävä lyhyt selostus pyynnön esittäneen viranomaisen tiedossa olevista tosiseikoista, koska näin voidaan vaikuttaa siihen, että luovutettavien tietojen määrä rajataan tarpeen mukaan.

Tietosuojeluvaltuutettu toteaa kuitenkin, että ainakin yhdessä tapauksessa muutetussa ehdotuksessa on säännös, jolla voi olla kielteinen vaikutus henkilötietojen suojaamiseen: 17 artikla, joka oli aiemmin komission tekemän ehdotuksen 18 artikla. Tietosuojeluvaltuutetun vuonna 2004 antaman lausunnon 4 kohdassa todettiin, että 18 artiklan 1 kohdan toisen kappaleen ei pitäisi koskea rekisteröityjen oikeuksia saada tutustua omiin

henkilötietoihinsa. Tietosuojavaltuutettu olettaa, että tämä on lainsäätäjän aikomus, mutta se ei nykyisessä sanamuodossa ole täysin selvä. Sen vuoksi tietosuojavaltuutettu ehdottaa, että 17 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan loppuun lisätään seuraava virke: *"Tämä ei kuitenkaan vaikuta rekisteröityjen oikeuksiin saada tutustua itseään koskeviin henkilötietoihin direktiivin 95/46/EY ja asetuksen (EY) N:o 45/2001 mukaisesti"*.

II 3. Ehdotus vaihtoehtoiseksi sanamuodoksi

Tietosuojeluvaltuutettu suhtautuu myönteisesti siihen, että muutetussa ehdotuksessa otetaan huomioon eräät tietosuojeluvaltuutetun vuoden 2004 lausunnossa esitetyt huomautukset. Esimerkiksi asetuksen (EY) N:o 45/2001 28 artiklan 2 kohdan velvoittavuutta silmällä pitäen tietosuojeluvaltuutettu on tyytyväinen muutetussa ehdotuksessa olevaan tätä kuulemista koskevaan selvään viittaukseen. Tietosuojavaltuutetun mielestä tämä viittaus pitäisi kuitenkin sisällyttää ehdotuksen johdanto-osan loppuun. Tätä lähestymistapaa noudatetaan ehdotuksessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista annetun asetuksen (EY) N:o 1073/1999 muuttamisesta. Lisäksi tietosuojeluvaltuutettu ehdottaa, että nykyinen sanamuoto korvataan tavanomaisen käytännön mukaisesti seuraavasti: *"ovat kuulleet Euroopan tietosuojavaltuutettua"*.

III. YHTEENVETO

Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että muutetussa ehdotuksessa säilytetään pääpiirteissään tietosuojaa koskevien EU:n säädösten eli direktiivin 95/46/EY ja asetuksen (EY) N:o 45/2001 mukainen henkilötietojen suojan taso.

Tietosuojavaltuutettu toteaa kuitenkin, että tietosuojaa koskevien vaatimusten säilyttäminen riippuu siitä, mitä säädetään täytäntöönpanolainsäädännössä, jonka oikeusperustan muutettu ehdotus muodostaa. Koska täytäntöönpanolainsäädäntö on olennaisen tärkeää henkilötietojen suojaamisen kannalta, tietosuojavaltuutettu panee erityisen tyytyväisenä merkille, että muutettuun ehdotukseen on sisällytetty velvoite kuulla tietosuojavaltuutettua täytäntöönpanolainsäädäntöä laadittaessa.

Lukuun ottamatta II.2 kohdassa ehdotettua 17 artiklan 1 kohdan selkeyttämistä ja II.3 kohdassa ehdotettua muutosta voimassa olevien kuulemista koskevien sääntöjen mukaisesti tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen muutetun ehdotuksen sisältöön eikä pidä tarpeellisenä muuttaa sitä enempää.

Tehty Brysselissä 13 päivänä marraskuuta 2006.

Peter HUSTINX

Euroopan tietosuojavaltuutettu